

Redactioneel

Voor de tweede keer in de nog korte geschiedenis van dit blad moet de redactie één van haar leden uitluiden. Jan Griffioen heeft zich namelijk om persoonlijke redenen teruggetrokken. Wij vinden dat heel jammer. Jan heeft, mede gemotiveerd door zijn redacteurschap, liefst negen bijdragen aan *Spiegel* geleverd; hij heeft ook, op een even besliste als vriendelijke wijze, altijd een groot aandeel gehad in onze discussies over de kopij, over ideeën voor te vragen artikelen en te benaderen auteurs, etc. Hij heeft kortom de identiteit van dit tijdschrift mede bepaald. Een openbaar woord van oprechte dank is hier wat ons betreft alleszins op zijn plaats.

Josien Anker hebben we intussen bereid gevonden tot de redactie toe te treden. We hopen dat haar medewerking vooral de band tussen *Spiegel* en de NLO-docenten zal versterken.

Dit nummer van *Spiegel* laat weer eens zien hoe groot en gevarieerd het terrein van de moedertaaldidactiek is. De artikelen betreffen de beoefening van de geschiedenis van het moedertaalonderwijs, de aard van de didactiek als wetenschappelijk bedrijf, de zin en de problemen van internationaal vergelijkend onderzoek, het moedertaalonderwijs in de "kleuterschool" en een handboek voor de didactiek van het "vak" in een deel van het onderwijsveld...

Piet Hein van de Ven doet in het eerste artikel verslag van zijn pogingen om een begrippenapparaat te ontwikkelen voor het beschrijven en interpreteren van de geschiedenis van het schoolvak moedertaalonderwijs. Hij zoekt aansluiting bij kernnoties van de eerder door hem en zijn collega's in *Spiegel* II, 3 gepresenteerde kennissociologische visie, gaat na wat Engelse onderzoekers op dit terrein aan concepten gebruiken en of hun begrippenapparaat enig analytisch vermogen lijkt te hebben. Zonder overblijvende problemen te verdoezelen, komt hij tot een raamwerk van begrippen "waarmee ontstaan en ontwikkeling van schoolvakken niet alleen beschreven, maar ook enigszins verklaard kan worden. Evidentie voor het belang van deze concepten dient te worden gezocht

in het gebruik ervan". Daarover gaat de volgende keer het tweede deel van zijn artikel.

Het artikel van Steven ten Brinke is het eerste in dit blad dat dit tijdschrift in rechtstreekse relatie brengt met de vereniging waaraan het gelieerd is, de Vereniging voor de Didactiek van het Nederlands. Het artikel is namelijk bedoeld als aanzet tot een discussie in verenigingsverband over het karakter van de moedertaaldidactiek als wetenschappelijke activiteit. De kern van het artikel betreft de vraag of onze vakdidactische wetenschappelijke bedrijvigheden mono- of interdisciplinair zijn. Zich baserend op een definitie van Walraven verkent de auteur drie "projecten" en concludeert dat "het wetenschappelijk bedrijf moedertaaldidactiek voor zover het het voortgezet onderwijs betreft, in zijn huidige staat een vrijwel geheel mono-disciplinair bedrijf is...". Wij zijn benieuwd of Ten Brinkes stellingname en zijn voorlopige conclusies tegenspraak uitlokken.

Ten Brinke noemt als een karakteristiek van een volwassen wetenschap, dat ze haar geïstitutionaliseerde contacten met het buitenland heeft geregeld. Jan Sturm beschrijft in zijn bijdrage *Moedertaalonderwijs in internationaal perspectief: het IMEN* hoe een min of meer vaste groep van Europese geïnteresseerden zo'n geïstitutioniseerd verband tracht te creëren, met welk doel dat gebeurt en hoe de vlag er op dit moment, zo'n drie jaar na de start, bijhangt. Waarom het voor *Spiegel*-lezers interessant is met het IMEN kennis te maken en het "project" te blijven volgen, geeft Sturm aan in zijn slotzinnen, die na zijn voorgaande beschrijving geen holle frasen zijn. "Problemen van moedertaalonderwijs lijken in internationaal perspectief diep gewortelde, hoog culturele en gezamenlijke configuraties te vertonen; nationaal gebonden probleemoplossingen kunnen uiterst divers zijn. Het kennismaken van die diversiteit kan enerzijds die problemen relativeren, en anderzijds attenderen op andere oplossingen."

Longitudinaliteit in leerplan en onderwijspraktijk is een ideaal dat alle vakdidactisch geïnteresseerden reeds lang als het hunne belijden. De realisering ervan vordert echter maar moeizaam. Dat komt niet in de laatste plaats doordat wij onvoldoende geïnformeerd zijn over wat er in buurmans hof gebeurt. Daarom is het goed dat Rudy Beernink de *Spiegel*-lezers informeert over wat *Vijf auteurs over kleuters, kleuteronderwijs en taal* te boek gesteld hebben. Zijn beknopte uiteenzetting kan als gids dienen voor degenen onder ons die dit terrein verder willen verkennen.

Elk handboek voor de didactiek van het moedertaalonderwijs dat in ons taalgebied verschijnt, moet in *Spiegel* besproken worden, vinden wij. Dit keer is het object van bespreking de *Wegwijzer voor het moedertaalonderwijs in het tweede- en derdegraads-*

